در سال‌های اخیر واردات نهاده‌ها از مسیرهای غیردریایی انجام شد

کاهش ریسک وابستگی به دریا

گزارش

حدیث حدادی
گروه اقتصادی

شوک ایجادشده در تردد دریایی تنگه هرمز، حتی اگر موقت بوده باشد، یک هشدار روشن برای زنجیره تأمین غذا در منطقه و جهان داشت: بازار کود شیمیایی، سموم و بخشی از نهاده‌های دام و طیور در برابر اختلال در مسیرهای جنوبی آسیب‌پذیر است. هرچند فعالان این بخش از وجود مسیرهای جایگزین در شمال و غرب سخن می‌گویند، اما همزمان نسبت به کندی ثبت سفارش، مشکلات ارزی و ریسک افت تولید در صورت تداوم محدودیت‌ها هشدار می‌دهند.

فعالان این بخش می‌گویند حتی یک شوک مقطعی در تردد دریایی، پیش از آنکه به کمبود واقعی در بازار منجر شود، می‌تواند واردات، ثبت سفارش، تخصیص ارز و مسیرهای حمل را تحت فشار قرار دهد. در مقابل، برخی تشکل‌های تولیدی و وارداتی نیز معتقدند با استفاده از ذخایر موجود، تولید داخلی و تقویت مبادی شمالی و غیردریایی، می‌توان از بروز کمبود جدی جلوگیری کرد.

اهمیت این موضوع از آنجا بیشتر می‌شود که کمبود هر یک از این نهاده‌ها، مستقیماً بر تولید محصولات کشاورزی و پروتئینی اثر می‌گذارد و می‌تواند امنیت غذایی را تحت تأثیر قرار دهد. بر اساس برخی برآوردهای بین‌المللی نیز سهم قابل توجهی از تجارت جهانی کودهایی مانند اوره، پتاس، آمونیاک و فسفات از مسیر تنگه هرمز عبور می‌کند؛ موضوعی که نشان می‌دهد اختلال در این گذرگاه، تنها یک مسأله داخلی نیست و ابعاد منطقه‌ای و جهانی هم دارد.

گره اصلی در ارز، حمل و ثبت سفارش است

رئیس هیأت مدیره انجمن واردکنندگان کود و سموم کشاورزی در گفت‌وگو با «ایران» با اشاره به اثر شوک اخیر در مسیرهای جنوبی گفت: «تشدید تنش‌ها و محدودیت در عبور کالا نگرانی‌هایی درباره واردات کود و سموم ایجاد کرد.»

مهدی حسینی‌یزدی افزود: «نبود یا کمبود کود و سم می‌تواند به افت تولید محصولاتی مانند گندم، برنج و جو منجر شود. در حالی که پیگیری‌های این انجمن در سال‌های گذشته به افزایش ظرفیت تأمین داخلی غذا کمک کرده، استمرار این وضعیت نیازمند تصمیم‌های فوری در حوزه واردات و ارز است. به گفته او، در ماه‌های اخیر ارزی برای واردات سموم پرداخت نشده و همین مسأله فشار مضاعفی بر واردکنندگان وارد کرده است.»

او با بیان اینکه بخش زیادی از سموم مصرفی کشور از چین و هند وارد می‌شود، گفت: «در دوره اختلال، بخشی از محموله‌ها با مشکل مواجه شدند و همین موضوع نگرانی‌ها را تشدید کرد.» به اعتقاد حسینی‌یزدی، بخشی از مشکلات موجود نیز به تصمیم‌های سال‌های اخیر در محدود کردن واردات سموم بازمی‌گردد؛ تصمیم‌هایی که ساختار تأمین این کالا را با اختلال روبه‌رو کرده است.

وی تأکید کرد: «در چنین شرایطی باید امکان واردات با انعطاف بیشتر فراهم شود تا شرکت‌های فعال بتوانند از مسیر کشورهای همسایه یا بازارهایی مانند ترکیه و پاکستان نیاز کشور را تأمین کنند.» به گفته او، حدود ۲۲۰ شرکت در این حوزه فعال‌اند و در صورت تسهیل سیاست‌ها، ظرفیت لازم برای تأمین بازار را دارند.

هشدار نسبت به افت تولید

حسینی یزدی گفت بخش خصوصی آمادگی کامل برای تأمین بازار را دارد، اما لازمه آن، اعتماد دولت و فراهم‌کردن امکان واردات فوری است.

وی همچنین بر ضرورت تسهیل ترخیص مواد اولیه و کالاهای اساسی تأکید کرد و افزود: «اگر دولت قصد دارد روند عادی تأمین این نهاده‌ها حفظ شود، باید برای واردات سموم و آفت‌کش‌ها حدود ۳۰۰ میلیون دلار و برای کود نیز ۳۰۰ میلیون دلار منابع ارزی در نظر بگیرد.» به گفته او، نیاز سالانه کشور به واردات سموم حدود ۳۰ هزار تن است.

نهاده‌های دامی؛ اتکا به مسیرهای جایگزین

در مقابل این نگرانی‌ها، رئیس شورای تأمین دام کشور ارزیابی متفاوت‌تری از وضعیت دارد. منصور پوریان در گفت‌وگو با «ایران» گفت: «از سال‌ها قبل تلاش شد تا کشور از اتکا به مبادی پرریسک فاصله بگیرد و به سمت مسیرهای کم‌هزینه‌تر، سریع‌تر و تحریم‌ناپذیرتر حرکت کند؛ بویژه در حوزه نهاده‌های صنعت پروتئین که حساسیت بالایی دارد.»

او افزود: «در حوزه واردات نهاده‌ها، مبادی شمالی برای کشور مزیت قابل توجهی دارند و در سال‌های اخیر، واردات از کشورهایی مانند روسیه، پاکستان و برخی کشورهای آسیایی از مسیرهای غیردریایی تقویت شده است.» به گفته پوریان، در یک سال اخیر و بویژه در سال ۱۴۰۴، بخش مهمی از واردات نهاده از مسیرهای غیردریایی انجام شده و همین موضوع ریسک وابستگی به مسیرهای جنوبی را کاهش داده است.

پوریان همچنین با اشاره به بارش‌های مناسب امسال گفت: «این شرایط تا حدی نیاز کشور به برخی نهاده‌ها و محصولات کشاورزی را نسبت به سال گذشته کمتر کرده است. او فعال شدن مسیرهای اوراسیا و توافقات تجاری را نیز عاملی برای تسهیل نقل‌وانتقال مالی و لجستیکی دانست و گفت کاهش فاصله مبدأ تا مقصد، هزینه‌ها را نیز کمتر می‌کند.»

> باید امکان واردات با انعطاف بیشتر فراهم شود تا شرکت‌های فعال بتوانند از مسیر کشورهای همسایه یا بازارهایی مانند ترکیه و پاکستان نیاز کشور را تأمین کنند

گندمکاران: محصولات پاییزه مشکلی ندارند

مدیرعامل بنیاد ملی گندمکاران نیز در گفت‌وگو با خبرنگار «ایران» با اشاره به وضعیت تأمین کود در کشور گفت: «در بخش کشاورزی از سه نوع کود اصلی استفاده می‌شود که دو نوع مهم آن، یعنی اوره و پتاس، در داخل کشور تولید می‌شود؛ به‌گونه‌ای که در این حوزه نه‌تنها واردات نداشته‌ایم، بلکه صادرات نیز انجام شده است.» به گفته علیقلی ایمانی، تنها بخشی از نیاز وارداتی مربوط به کود فسفاته است که ثبت سفارش آن پیش از بروز تنش‌ها انجام شده و وارد کشور شده است.

او افزود: «کود مورد نیاز برای محصولات پاییزه مانند کلزا، گندم، جو و سیب‌زمینی تأمین و مصرف شده و کشاورزان اکنون در مرحله برداشت قرار دارند؛ بنابراین در این بخش مشکل خاصی وجود ندارد. با این حال، نگرانی اصلی مربوط به کشت‌های بهاره و تابستانه است که در صورت تکرار اختلال در مسیرهای وارداتی، ممکن است با کمبود کود مواجه شوند.»

ایمانی گفت: «در این بخش، تصمیم دولت درباره واردات جدید، نحوه توزیع و افزایش ظرفیت پتروشیمی‌ها تعیین‌کننده خواهد بود.» او افزود: «اگر برخی واحدهای پتروشیمی آسیب دیده باشند، امکان جبران کسری از طریق افزایش تولید در سایر واحدها یا واردات از کشورهایی مانند روسیه وجود دارد.» به گفته وی، بخشی از ثبت سفارش واردات کود شیمیایی از روسیه نیز انجام شده و در مجموع به نظر نمی‌رسد مشکل حادی ایجاد شود.

وی تأکید کرد: «سطح زیرکشت فعلاً کاهش نیافته، اما برای محصولاتی مانند برنج، ذرت، سویا و سایر کشت‌های بهاره و تابستانه، دولت باید درباره تأمین کود و سموم، توزیع محموله‌های وارداتی و استفاده از ظرفیت تولید داخل تصمیم‌گیری دقیق‌تری انجام دهد.»

گره تغییر مرز در سامانه تجارت

رئیس هیأت مدیره اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران نیز با تأکید بر اینکه آثار محدودیت‌های حمل‌ونقل همیشه فوری و یکباره ظاهر نمی‌شود، گفت: «با این حال کاهش ورودی کالا از همان ابتدا محسوس بود.» داوود رنگی افزود: «بخشی از کالاهایی که از مسیر جبل‌علی و به‌صورت کانتینری وارد می‌شد، با اختلال مواجه و همین مسأله باعث شد ورودی نهاده‌های دام و طیور در مقطعی حدود ۷۰ درصد کاهش پیدا کند.»

او گفت: «برای جلوگیری از تشدید مشکلات، مسیرهای ورود کالا باید متنوع‌تر شود و در این میان، مسیر ترکیه و بنادر شمالی از گزینه‌های کم‌دغدغه‌تر محسوب می‌شوند.» به گفته رنگی، بخشی از کالاهای کانتینری اکنون ناچارند از مسیر ترکیه و مرسین وارد شوند.

او اما مشکل اصلی را نه فقط حمل‌ونقل، بلکه مقررات اداری دانست و گفت: «بسیاری از ثبت سفارش‌ها بر اساس مرزهایی مانند بندر امام خمینی یا بندرعباس انجام شده و تغییر مرز ورود کالا، نیازمند اصلاح ثبت سفارش است؛ فرآیندی که ساده نیست و گاهی بازرگانان را هفته‌ها و حتی ماه‌ها درگیر می‌کند.» از نگاه او، اگر قرار است در دوره‌های بحران از مسیرهای جایگزین استفاده شود، باید سامانه‌ها و رویه‌های اداری نیز متناسب با همین واقعیت اصلاح شوند.

برآیند گفت‌وگو با فعالان بازار کود، سموم و نهاده‌های دامی نشان می‌دهد شوک ایجادشده در تردد جنوبی، اگرچه به کمبود فراگیر و فوری منجر نشد، اما چند واقعیت مهم را آشکار کرد: اول اینکه بخشی از زنجیره تأمین غذا همچنان در برابر اختلال در مسیرهای دریایی حساس است؛ دوم اینکه مسیرهای جایگزین در شمال، غرب و برخی مبادی زمینی وجود دارد و می‌تواند بخشی از فشار را جبران کند؛ و سوم اینکه گره اصلی فقط به حمل‌ونقل محدود نمی‌شود، بلکه در حوزه ارز، ثبت سفارش، ترخیص و تصمیم‌گیری اداری نیز خود را نشان می‌دهد.

در واقع تجربه اخیر نشان داد حتی اختلالی کوتاه‌مدت در تنگه هرمز می‌تواند پیش از آنکه بازار با کمبود واقعی روبه‌رو شود، زنجیره تأمین کود، سموم و نهاده‌های دامی را از مسیر حمل، ثبت سفارش و تأمین ارز تحت فشار قرار دهد. هرچند بخشی از نیاز کشور از محل تولید داخلی، ذخایر قبلی و مبادی شمالی قابل جبران است، اما برای کاهش ریسک در تنش‌های بعدی، تنوع‌بخشی به مسیرهای وارداتی، تسهیل تغییر مرز در ثبت سفارش و تصمیم‌گیری سریع‌تر درباره ارز این نهاده‌ها به یک ضرورت تبدیل شده است.

ذخایر موجود و تداوم واردات از شمال

برش

منصور پوریان، رئیس شورای تأمین دام کشور تصریح کرد: «حتی اگر بخشی از واردات دریایی تحت تأثیر قرار گیرد، اثر آن بر تولید دام فوری و شدید نخواهد بود، زیرا هم از ذخایر موجود استفاده می‌شود و هم واردات از بنادر شمالی ادامه دارد.» به گفته او، بخشی از کالاهای اساسی و نهاده‌ها نیز پیش از اوج‌گیری تنش‌ها وارد کشور شده بود و برنامه‌ریزی‌ها بر مبنای همین مسیرهای جایگزین انجام شده است.

پوریان وابستگی صنعت دام سنگین شیری به واردات نهاده را حدود ۳۵ تا ۴۰ درصد اعلام کرد و گفت: «در شرایط فعلی نگرانی جدی از توقف یا کاهش شدید واردات نهاده‌های دامی وجود ندارد.» او همچنین یادآور شد همزمان با آغاز فصل برداشت در کشورهای مبدأ، امکان تأمین نهاده با قیمت پایین‌تر نیز فراهم می‌شود.»

وزارت نیرو
شرکت آب منطقه‌ای تهران
شرکت مدیریت منابع آب ایران
شرکت آب منطقه‌ای تهران

کروکی رودخانه های شهرستانهای استان تهران

اطلاعیه مهم

شرکت آب منطقه ای تهران در راستای اجرای ماده ۲ قانون توزیع عادلانه آب و ماده ۳ آئین نامه مربوط به نحوه تعیین بستروحریم رودخانه ها، انهار، مسیلها و... مبادرت به تعیین حد بستر و حریم تعدادی از رودخانه هاو مسیل های استان تهران در محدوده شهرستان های فیروزکوه ، دماوند ، شمیرانات ، شهرری ، ورامین، شهرقدس، شهریار و تهران بزرگ مجموعا بطول ۱۷۰ کیلومتر(مطابق با جدول ذیل و نقشه کروکی) نموده است. لذا بدین وسیله به اطلاع کلیه اشخاص ذینفع میرساند که برای کسب اطلاع از حدود بستر و حریم رودخانه ها و مسیل های مذکور به امورهای منابع آب مرتبط مراجعه و ضمن اطلاع از میزان بستر و حریم ، چنانچه اعتراضی نسبت به میزان بستر و حریم رودخانه های مذکور در این محدوده داشته باشند، می توانند حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انتشار این اطلاعیه اعتراض خود را به دبیرخانه امورهای منابع آب مرتبط تسلیم و رسید دریافت نمایند.
بدیهی است به اعتراضات واصله پس از انقضاء مهلت قانونی به هیچ وجه ترتیب اثر داده نخواهد شد.

نام رودخانه ها	طول	محدوده تعیین بستر و حریم	امور منابع آب مرتبط
مسیل های پارک علم و فناوری پردیس	۶/۵	از محدوده انویان پردیس تا محل اتصال به رودخانه اصطلک	امور منابع آب تهران
مسیل های طرح هادی سنگان	۳	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای سنگان	
رودخانه کرشت - واصفجان	۱۰	از سرخانه های بالادست روستای واصفجان تا پایین دست روستای کرشت	
رودخانه کرج	۸	از محدوده چرمشهر تا محل اتصال به رودخانه جاجرود	امور منابع آب شهرستانهای ورامین ، قرچک و پیشوا
مسیل میارکیه	۱۱/۵	از بالادست روستای حصارگلی تا محل اتصال به رودخانه حصارگلی ورامین	
مسیل های مجاور روستای لیه زنک	۴/۷	از محدوده بالادست روستای لیه زنک شهری تا محل اتصال به بزرگراه امام رضا(ع)	امور منابع آب شهرستان ری
رودخانه کرج شرقی ، غربی و اصلی	۲۳	حدفاصل سردهانه شاهچای تا جاده چپنگر اندیشه	امور منابع آب شهرستانهای شهریار ، ملارد و قدس
مسیل های طرح هادی آردینه	۵/۷	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای آردینه دماوند	امور منابع آب شهرستان دماوند
مسیل های طرح هادی زیارت بالا	۸/۶	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای زیارت بالا دماوند	
مسیل های طرح هادی زره در	۴/۳	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای زره در دماوند	
مسیل داخل شهر ارجمند	۴/۲	مسیل واقع در شهر ارجمند فیروزکوه	امور منابع آب شهرستان فیروزکوه
مسیل های طرح هادی حاجی آباد	۳/۷	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای حاجی آباد رودبارقصران	امور منابع آب شهرستان شمیرانات
مسیل های طرح هادی مزرعه سادات	۴/۵	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای مزرعه سادات لواسانات	
مسیل کندسقلی	۰/۷	مسیل واقع در روستای کندسقلی لواسانات	
جاجرود	۳/۴	از محدوده پل لشگرک تا دریاچه سدلتیان	
جاجرود	۱۱/۵	از محدوده پل لشگرک تا فشم	
مسیل های تلو	۳۹	مجاری آبهای سطحی محدوده جاده تلو لواسانات	
مسیل های طرح هادی گلدرخانی	۴/۲	مجاری آبهای سطحی واقع در محدوده طرح هادی روستای گلدرخانی فیروزکوه	امور منابع آب شهرستان فیروزکوه
مسیل زرین دشت	۱	از سرشاخه تا محل اتصال به رودخانه حیله رود در روستای آتشان فیروزکوه	
مسیل آتشان	۱/۲۵	از سرشاخه تا محل اتصال به رودخانه حیله رود در روستای آتشان فیروزکوه	
مسیل نمرود	۱۱	در مجاورت جاده نمرود به سله بن ، از سرشاخه تا محل اتصال به رودخانه شهرآباد	
رودخانه تنگه واشی	۳/۸	از سرشاخه تا محل اتصال به رودخانه ساوانشی	

روابط عمومی

برای نجات آبهای زیرزمینی، از همین حالا شروع کنیم...

م الف ۹۶ - شناسه ۲۱۵۵۱۷۲

ایران سازمان آگهی‌های بازرگانی
با رسانه‌های متنوع مؤسسه ایران
دیده خواهید شد
الوفاق IRAN DAILY ایران online ایران کالایی
خط ویژه پذیرش آگهی ۱۸۷۷
ایران مناقصه مزایده فراخوان